

Magyarok Rómában.

Október hónapja az olasz nép ünnepe, a nemzeti szellem fellendülésének és az anyagi jólét emelkedésének szerencsés összekapcsolását létrehozó fasiszta-kormányzat jubileuma. Tíz éve annak, hogy Olaszország királya szakítva eddigi tanácsadóival, az olasz fiatalság vezérét, Mussolinit, kormányalakítással bizta meg és a nemzetköziséggel kacérkodó politikusok helyett a nacionalista irányzat érvényesülésének nyújtott teret. Az elmúlt tíz esztendő teljesen igazat adott a király választásának. Mussolini tevékeny munkatársai segítségével szinte újjáalakította Olaszországot. A népet egy táborba tömörítette, a termelést nagyarányú fejlődésnek indította, az iskolázás kiterjesztésével emelte a lakosság szellemi színvonalát és minden térre kiterjedő intézkedéseivel olyan nagyhatalmat létesített országából, hogy nélküle ma semmiféle európai, sőt világügyben sem lehet döntő lépést tenni.

Mussolini figyelmét azonban nemcsak saját országának kérdései kötötték le, hanem élénk érdeklődést tanúsított olyan problémák iránt is, amelyek nagy mértékben akadályozták azt, hogy Európában létrejöjjön a gazdasági helyzet javításának előfeltételét képező egyetértés. Különösen két súlyos kérdés megoldása mellett vetette latba a saját és országának tekintélyét. Felismerte az egyre fokozódó fegyverkezésben rejlő nagy veszedelem az első között hirdette a leszerelés keresztülvitelének szükségét, hogy ezáltal is elkerülhető legyen egy újabb háború borzalma. Azzal a lépésével, hogy a német egyenjogúsági törekvés mellé állott, szinte a leszerelés gondolatát támogatva. Németországot a versail-

lesi szerződés kényszerítette arra, hogy haderejét minimális keretek közé szorítsa, de a szerződés alkotói ezzel egyidejűleg ígéretet tettek az általuk képviselt, egykor ellenséges, nagyhatalmak leszereklésére is. Ennek az ígéretnek végrehajtását sürgeti a német követelés és ennek jogosságát pártolja Mussolini is, éppen azért, mert felül tud emelkedni a csak önmagát tekintő sovínizmuson, a közös érdekek felé.

Ez a kérdés közvetve bennünket is érdekel ugyan, de számunkra mégis sokkal jelentősebb az, hogy Mussoliniban hatalmas barátot szereztünk saját nagy ügyünk, a trianoni békediktátum megsemmisítésére irányuló törekvésünk küzdelmében. Nincs még egy olyan államférfia a világnak, akire annyi reménységgel gondolna a magyar lélek, akitől annyit várna a magyar reménykedés, mint éppen Mussolinitól. Az ő örökké emlékeztetés kijelentése „egy szerződés nem lehet egy nemzet sirböltje” megjelölte törekvésének irányvonalát és világkérdéssé tette a magyar ügyet. Mussolini gondolkodását magáévá tette az olasz nép is, sőt példája nyomán más országokban is kezdtek érdeklődni sorsunk iránt és főleg neki köszönhetjük, hogy ma már nem állunk elszigetelve, barátok nélkül az európai népek tengerében, hanem szinte napról-napra itt is, ott is hallatszanak hangok igazságunk mellett.

A magyar léleknek, a magyar népnek lehetnek hibái, de hálátlannak nem szokott lenni jóakarója iránt. A legszebb ajándékot, a megemlékezést és figyelmet mutató jelképet vitte el Rómába, hogy kifejezést adjon annak a hálának, melyet pártfogója iránt tanúsít. Az a

kétmillió aláírás, amely üdvözlöi a jubiláló államférfit, az egész magyarság jókívánságait fejezi ki és erőt ad számára a jövőt illetőleg is.

Mussolini tizesztendő munkássága alatt nemcsak saját országát erősítette meg, hanem ujjaépítette azt az olasz-magyar barátságot is, amelyet a világháború csak megingatott, de meg nem semmisíthetett. Az a lelkes ünneplés, amelyben a Társadalmi Egyesületek Szövetségének küldöttsége egész Olaszországban részesült, az a kitüntető melegség, mellyel Mussolini fogadta a Magyarság kiküldöttét ujjabb zálogai, ujjabb bizonyítékai a jó baráti viszonyoknak. Tanúsága ennek, az a nemeslelkű gesztus is, hogy a jubiláris ünnepségek ideje és a magyar vendégek

római tartózkodása alatt tudott időt és módot találni arra, hogy emlékművel örökítse meg a magyar repülés hősi halottjainak, Endresz Györgynek és Bittay Gyulának nevét.

A magyar küldöttség tíz esztendő munka eredményeit látta, értékes gyümölcsöket hosszú idő fáradhatatlan tevékenységének. A tíz esztendő megerősítette a magyar revízió zsenge hajtását is, ellenállóvá tette minden viharral szemben. És amikor Mussolinit még igen hosszú időre kívánjuk az olasz nép élén állani, a magunk számára reméljük azt, hogy a most következő tíz esztendő az ő hathatós támogatásával hatalmas lépéssel fogja tovább vinni a mi szent ügyünket is a megvalósulás felé.

A magyar munkás helye.

Nem emlékezünk arra, hogy közelünk ujjabbkori történelmében olyan széles hullámokat verő esemény történt volna, mint legutóbb a parlamentben, ahol zsufolásig megtelt padosorok s karzatok előtt Gömbös Gyula miniszterelnök elmondotta első kormányelnöki beszédét. Ennek az expozénak minden mondata új idők elkövetkezésének sarokkövét jelenti. Gömbös Gyula megjelenésének külső körülményei is olyan rendkívüliek voltak, hogy egy csapásra el tudta nyerni a közvélemény bizalmát. A kormány parlamenti bemutatkozására viszont tartalmi jelentőséggel bír, mert az ott elmondott felelős kormányelnöki beszéd ugyszólván zsufolva volt olyan kérdések felvetésével, amelyek duzzadásig megtöltik azt a nemzeti programot, melynek lehetetlen, hogy magyar földön ellenzéke volna. Ha mégis akad valamely politikai csoport, amelyik zajong s régi recept szerint, jel-szavak sovány koncán rágódva a multak sémája szerint politizál, annak a szélső baloldalon minden oka megvan arra, hogy féltse politikai kenyérét, mert Gömbös Gyula első politikai megnyilatkozásából is látszik, hogy ez a politikai csoport könnyen a kerítésen kívül marad, ha nem ismeri fel a hangoztatott kormányelnöki beszéd alapján jövőbeni magatartásának

helyes irányát. Gömbös Gyula nyíltan beszélt s nekünk sincs okunk arra, hogy kertiünk. Igenis a magyar munkásságról van szó, amely dolgozó réteget a nemzet nem nélkülözheti a közös célok munkaterületéről, de maga a munkástársadalom sem nélkülözheti a nemzettel való egybeolvadás őszinte, a lélek mélyéről fakad megnyilatkozását. Mi régóta hangoztatjuk, hogy az intelligencia és a gazdátársadalom munkájához csatlakoznia kell a harmadik dolgozó testvérnek is, a munkásságnak, amely réteg nem ragadhatja ki magát rossz inspirátorok behatása folytán a nagy nemzeti célkitűzések munkájának ama irányvezetéséből, amely haladni akar a modern eszmék szárnyán, de nem hajlandó olyan gőzt, füstöt, s port verni, hogy felhőgomolyok takarják el a multat. A miniszterelnök nyíltan felvetette a kérdést: hol a helye a magyar munkásságnak? A választ is megadta a kérdésre: a nemzet kebelében. Ez az igazság s erre kell törekedni, mert a nemzet csak akkor lesz erős és boldog, ha minden társadalmi rétege összefog. Ennek a nagy célnak az érdekében a szociáldemokráciának revízió alá kell vennie eddig vallott felfogását, mert a társadalom nem nélkülözheti a munkásságot. Igaz szívvvel állítjuk, hogy az egész nemzet vá-

„A MUNKA TÁRCAJA”

Többet elő ne forduljon.

(Egy vén diák naplójából.)

Írta: Tóth Mátyás dr.

Dolgozat óra volt latinból. Olyan csend volt, hogy a légy zümmögését sem lehetett hallani. Talán azért, mert nem is zümmögtek. Minden légy ott hasalt kényelmesen valamelyik diák arcán. Csekélység, észre sem vettük a drukkbán. Dolgozat óra volt latinból.

És csend volt, kinos csend. De lázas keresgélés folyt mégis a padok alatt puskák után. Volt akinek szerencse koronázta a fáradságát és sikerült a megváltást előkotorásznia. Nem sokáig élvezhette azonban bátorsága gyümölcsét, mert Kalkulus tanár urnak jó szeme volt a négy és fél dioptria alatt is. Ilyenkor olyan megfélemlítően hatott a szenttoari hang: Tegye a pad alá a tudományát, hogy még azok is ijedten dugták vissza a keserves kinnal kihalászott fordítást, akiket eddig még nem sikerült elcsipnia. Izgalmas percek voltak azok, a dolgozat írások latinból.

Voltak olyan diákok is, akik a nyakukat zsírál módjára képesek voltak a harmadik padosorba is előrenyújtani, ahol egy jobb dolgozatot szimatoltak. De ezek sem sokáig nyelheték a szöveget, mert résen volt Kalkulus tanár ur és

ujból és újból megtörte a csendet: ne mártogassa szemét a más dolgozatába.

Végeredményben mindenütt megzavarta az embert. Nem csoda, ha olyan csodabogarakat fordítottunk latinból magyarrá, hogy Kalkulus tanár ur kétségbeesetten öszült. Mindennek azonban ő volt az oka, miért nem engedte a puskákat használni.

Mert csodálatos a diák, képes innen onnan összelopni holmi zöldségeket, ahelyett, hogy maga silabizálna ki úgy-ahogy a valóságot.

Nekem még más bajom is volt, késületlenségem mellett. Tudja Isten néhány nappal a latin dolgozatírás előtt belopakodott valami a szívembe. Egy napsugár a nagy májusi fénykévékből. Egy napsugaracska csak, igaz, hogy az első és már másnap reggel arra ébredtem hogy nem aludtam semmit. És az a napsugár most is itt táncolt bennem dolgozat óra alatt.

„Anna soror, quae me suspensam.” Hogy is fordítsam? Betyár egy napsugár. Na nem baj, máss megvan: Anna testvérem, hová akasszam fel magamat? Iterum, liter rum, locuples, lókupec, campus, krampusz. Hej micsoda dolgozat lesz ebből! Misit iambos furentum. Misit iambusnak faragják. Fránya napsugár. És hiába volt verejtékező dolgozat óra latinból, nekem máshol járt az eszem. De hogy is kezdődött? Igen, úgy, ahogy most visszagondolom. Együtt laktam

Brutus barátommal betyárbutoros kis diákszobánkban. Én felsős gimnazista voltam, Brutus még csak a IV.-ik osztályba járt. Mondanom sem kell, hogy felsőbbésem előtt hódolattal hajolt meg. De erre nagy szükségem is volt — a napsugár miatt.

Agí, a kedves kis diákpajtás egyet-mást olykor bekukucskált hozzám megkérdezni. Egy ideig csak türtem Brutus barátom jelenlétét. Végre nem bírtam tovább és így szóltam hozzá: Édes Brutuskám, nézd milyen gyönyörű idő van odakint, nem volna kedved sétálni? Aggódom érted, egészen megpenészedsz ebben a dohos szobában.

Csak akkor néztem ki az ablakon és nagy megdöbbenésemre esett az eső. Brutus rámnézett. Még csak nem is mosolygott, vette a felöltőjét, kikullogott. És az a délibábos, incselkedő napsugár akkor lopódzott a szívembe...

Tót semper, tót zember, jó lesz, nem lesz jó, most már mindegy. Egy sekundával több vagy kevesebb, nem számít. Fontos, hogy a napsugár itt táncol a szívemben. De ha már a latin dolgozatot nem is tudom megírni, hadd lássa Kalkulus tanár ur, hogy legalább dolgoztam. A conceptusra írtam egy strófát:

Egy szép szempár egy csöpp kis száji, a szívben mennyi galibát csinál, ha akarjuk, ha nem szeretni muszáj pajtás, imádni muszáj...

Az utolsó sort már szinte dudoltam. Szerettem volna hangosan elrikkantani magam, de olyan csend volt még mindig, hogy a légy zümmögését sem lehetett hallani.

Aztán eszembe jutott egy vigyázatlan megfigyelésem, Ági szemrehányása: Jobban kellene szeretned magad. Aztán lesütötte a szemét és úgy tette hozzá, alig hallhatóan: meg engem is.

Dolgozat óra volt latinból és nekem mégis máshol járt az eszem.

De megírtam. Mint ahogy mindenki megírja, aki latin dolgozatírás alatt másra gondol. Valami elbűvölő rimen törtem a fejem — vesztettem. Kalkulus tanár ur meglátott, azt hite készen vagyok a dolgozattal. Mellettem termett, összehajította a füzetemet. Kalkulus tanár urnak kedvenc szokása volt egyenként összeszedni és összehajtogatni a füzeteket. Megcsinálta azt is, hogy ott még melegében átnézett egy-egy korábban hozzákerülő dolgozatot. Ilyenkor a grimaszból sejtettük sikerült-e, nem-e. Mert Kalkulus tanár ur az érzelmeim nem tudott uralkodni. Máskor nem bántam, de most benne volt a strófa is. A strófa. Mi lesz ebből, ha belekukkantok a lapok közé. És belekukkantott.

Mondtam, hogy Kalkulus tanár ur nem bírt uralkodni az érzelmeim; Most is sárgult, kékült, vörösödött. Az én szemem előtt és a szívemben táncoltak a sorok: szeretni muszáj, pajtás imádni

gyódik az után, hogy a munkásság azok közé sorakozzék, akik együtt imádkoznak a nemzeti ideálokért. Fenn tapol a nemzet az új idők nagy eszméit kebelében hordó miniszterelnökének, aki bátor hangon, bölcs előrelátással s bizakodó hittel hirdeti szándékát: „a társadalmi osztályok között mesterségesen felállított válaszfalakat le fogom rombolni s a munkásságot nem engedem kisajátítani a szociáldemokrata pártnak”. Ha semmi egyebet nem fog elérni a nemzet nagy reményekre jogosító új vezére, mint azt, hogy ezt a pártoskodó, széttagolt gondolkozású nemzetet egy nevezőre hozza, máris azok között a nagyok között fogják emlegetni nevét a boldog ivadékok, akiknek képei ott függenek a falusi nép tiszta szobáinak falain s jött-légyen az idők szárnyán felfordulás, forradalom, pusztítás, gazdasági,

kulturális, vagy alkotmányjogi vonatkozásban, ezek a társadalmi földrengések meg sem mozdították őket a magyar falakon. A nemrég még csüggedt magyar szemek felvillanyozva tekintenek Gömbös Gyulára, aki nagy akarásainak s jószándéku törekvéseinek megvalósításához újabb és újabb erőt meríthet abból a nagy bizalomból, amely az ország minden részéből feléje valósággal áramlik. Magában véve ez a tény is felmérhetetlen értéket jelent, mert meg van vetve az alapja az összedobbanó magyar szívek közvéleményének. Ennek a közvéleménynek a kialakulása fel kell hogy szivja magába a munkás társadalmat is, amely megértve az idők hívó szótát, ott fog kopogtatni kenyerért, ahol az irányító legfelsőbb hatalom felfogása kötelességének vallja, hogy munkaalkalmakat teremtsen.

Olcsóbb kamat.

Még nincs két hete annak, hogy Gömbös Gyula miniszterelnök programjában beígérte a hitelkamat leszállítását, és ime, ez az ígérete már be is teljesült. A Magyar Nemzeti Bank a hivatalos bankrátát öt százalékról négy és fél százalékra szállította le és ezt nyomban követve a hitelkamat maximumának nyolc és fél százalékról nyolc százalékra való csökkentése, sőt a budapesti nagy pénzintézetek részéről nyújtott hitelek maximális kamatlába nyolc százalékról hét és fél százalékra mérséklődött. Ha számbavesszük, hogy egy esztendővel ezelőtt a kormány még tizenkét százalékban állapította meg a hitelkamat maximumát, hogy tehát a mostani mérsékléssel egy év alatt a kamatmaximum egy harmadával csökkent, úgy a hitelek olcsóbbodása terén elért eredményt lekicsinyelni nem lehet. Hiszen egy évvel ezelőtt a hivatalos bankrátát még kilenc százalék volt, a gazdák pedig 15–16 százalékos uzsorakamatokról panaszkodtak. Azóta a bankrátát pontosan a felére szállított le, a hitelkamat pedig követte ezt az olcsóbbodást és a mostani mérsékléssel nyolc százalékig ment vissza. És ami nagyon fontos, ez a nyolc százalékos kamatmaximum semmiféle mesterkedéssel, semmiféle járulékos felszámítással nem növelhető, mert ebben a kamatmaximumban már minden mellékes költség és járulék benne foglaltatik, aminek túllépése büntetés alá esik. A nyolc százalékkal eljutottunk a békebeli számvonalra, az uzsoratorvény által megengedett kamat határáig.

Lesznek bizonyára olyanok, akik ezt a fél százalékos kamatleszállítást keveslik és azt mondják, hogy a gazda nyolc százalékos hitelkamatot sem tud fizetni. Csakhogy a bankkamatláb szabályozása rendkívül kényes dolog, mert döntő kihatással van az egész hiteléletre és gazdasági fejlődésre. Elsősorban a hivatalos bankkamatláb szoros összefüggésben van a külföldi jegybankok rátájával. Ezt a kapcsolatot erőszakosan szétvágni nem lehet súlyos megrázkódtatások nélkül. Már pedig azt látjuk, hogy a szomszédos államokban többnyire magasabb a hivatalos kamatláb. Ausztriában

muszáj. Csak Kalkulus tanár ur is ezen a véleményen volna. Egy darabig reméltem, hogy igen. Remény, remény mindig megcsalja az embert. Alljon fel kiáltott rám. Mi is volt leckére feladva amice? Velem forgott a terem. A sok diák mintha ringlispilen keringőzött volna. És Kalkulus tanár ur is. Az is keringőzött. Szerettem volna mosolyogni, hisz olyan kómikus volt, amint körülöttem forgott. De nem tudtam. Sápadtan, nyögve mondtam: Tanár ur kérem, nem készülhettem, mert bátyám született. Nagyon, nagyon ostoba kifogás volt. Már újabb szekundát láttam sprakozni a többiek mellett. De Kalkulus tanár urnak jó szíve volt. Jobb mint gondoltam. A tanár uraknak általában jobb szíve van, mint amilyent a diákok gondolnak róluk. És jó memóriája is volt. Nem felejtette el olyan hamar, hogy ő is volt fiatal. Sokkal csendesebben, mint ahogy vártam volna, atyai jó akarattal mondta: Többet elő ne forduljon. Hogy öcsémre értette-e, vagy a versírásra, ma sem tudom. És továbbra is izgalmas percek, de kedvesek is voltak azok a dolgozatírások latinból. A versírást azonban egyszer s mindenkorra más dolgozathozra helyeztem át.

hat százalék, Romániában hét százalék, Jugoszláviában hét és fél százalék a hivatalos bankrátát és szomszédaink közül egyedül Csehszlovákiában van négy és fél százalékos hivatalos kamatláb, amely ország ipari jellegénél fogva tőkében sokkal erősebb, mint mi. Még Németországban is négy százalék a bankkamatláb, Olaszországban pedig öt százalék, holott mindezekben az országokban ugyancsak kötött devizagazdálkodás van érvényben, csak úgy mint nálunk, és ennek ellenére ők is alkalmazzák a diszkont-politika bevált eszközeit valutájuk védelmére, bizonyára súlyos megfontolás alapján. Magyarország sem vonhatja ki magát az óvatos bankpolitika ama szabálya alól, hogy a bankkamatláb változásai csak fokozatos ütemben történhetnek. A kamatsavár hirdelen meghúzása, vagy lazítása olyan kockázatokat róna az ország gazdasági életére, amelyért sem a hitelszervezet, sem a kormányférfiak felelősséget nem vállalhatnak.

Nálunk is elővigyázatosan, óvatos lépésekkel megy végbe a kamat lebonthatása, ami az ország speciális tökeszegénységében még szükségesebb, mint egyebütt. Mert a mai gazdasági helyzetben a tökékepződés egyedüli forrása nálunk a takarékbetét, de a takarékgyűjtést veszélyeztetné az, ha a betevők nem jutnának megfelelő kamatozáshoz. A magyarországi betétállomány négyötödösze kisebb betevők pénzéből adódik és ezeknek gazdasági érdeke, hogy betétjeik után megfelelő kamatot élvezzenek. Az adósoknak mentől kisebb hitelkamathoz fűződő érdekét ellensúlyozza tehát a százezernyi betevőnek olyan betétkamathoz fűződő érdeke, amely még érdemessé teszi a takarékgyűjtést.

Régi igazság az, hogy a legdrágább az a kölcsön, amely nincs. A hiteléletben hirtelen ugrások mindig megbosszulják magukat és az átmenet nélküli kamatletörésnek okvetlen következménye volna a hitel teljes bedugulása. És ha igaz is hogy a mai viszonyok között csak igen nehezen lehet hitelhez jutni, a kiapadó hitelforrásokat semmiesetre sem lehetne azzal felfekasztani, ha utját álljuk a betétképződésnek és egy tulajacsonyra szabott hitelkamattal elzárjuk annak lehetőségét, hogy a még meglévő tőkék elbujjanak és hitelnjujtásban keressenek elhelyezést.

A mostani kamatmérséklés határait a gyakorlati élet fogja megmutatni és a tanulságok alapján fogja megszabni a kormány a következő lépések irányát és tempóját mindig akként, hogy nem veszélyeztessük a hitelszervezet és gazdasági élet működését és nyugodt, de biztos fejlődését. Az is bizonyos, hogy maga a hitelkamat nem egyedüli és nem legfőbb problémája a mezőgazdaság talpraállításának, mert hiszen az agrárkérdésnek tulajdonképpen tengelye az értékesítés. A termelési költségek szempontjából továbbá legalább olyan fontos az iparcikké egészséges áralakulása, mint a kamat. A kormány tudatában van annak, hogy az értékesítés és az ipari áralakulás problémái ugyancsak sürgős rendelkezéseket tesznek szükségessé és az agrárkrisist elleni harcba egyszerre több fronton kell a támadást felvenni. A kamatmérséklés után most már hamarosan jön a többi sürgős kormányintézkedés.

Kérjete és adatik!...

Vánszorgó, didergő, rongyokba csavart, szomorú arcu emberek járnak a várost. Számuk napról-napra nő. A nagy terhekkel küzdő nép csak fillérekkel segíthet rajtuk, de így is pár pengőre rug a havi összeg, amit ilyen címen kiad az, akinek nincs a kapuja zárva a koldus előtt, aki nem burkolózik előkelő „zárkózottságba” az élet nyomorultjai előtt.

Az emberi művelődés és léleknevelés tartalom nélküli külsőség mindaddig, amíg azt a legáldozatosabb szeretet nagy jótékonykodásra nem készíti.

A koldusok intézményes megsegítése korunk legelemibb kötelessége. Szocializmus, humanizmus, caritas jelszavaktól hangos az élet, de a lelkesedésnél tovább ritkán jutnak el ezek. Nagy erőfeszítések, nemes törekvések észlelhetők a jótékonykodó egyesületek, szegény szerzetesek részéről, de egyetemes és radikális gyakorlati megvalósulás nincs, mert egyik részen hiányzik a pénz, míg a másik oldalon valóságos pénzimádát, zsugoriság uralkodik s amíg hitvány, mulandó testét, külsejét, kényelmét egyik-másik minden eszközzel szolgálja, nem jut eszébe a felebaráti szeretet legszentebb parancsa: **adjatok, amit lsten adott!**

Városunkban hosszú és nehéz tárgyalások után, amelyeket a polgármester hívott össze és vezetett, vállalatok, nőegyletek, papok, iparosok, kereskedők, hatóságok személyek jelenlétében, a koldulás megszüntetése és gyors végrehajtása határozatott el.

Természetesen ez a megszüntetés a társadalom áldozatkész-ségétől és tisztességes szándékától függ!

Vegye ki részét ebből ki-ki tehetsége szerint, ne pedig aszerint, hogy bezárt kapuja, vagy „hozzáférhetetlensége” milyen magatartásra készítette eddig!

Elindulnak a bizottságok, hogy az egész város lakóit felkeressék, megkérjék, hogy a koldulás megszüntetésének érdekében ajánlják fel azt az összeget, amit erre a célra hetenkint, havonként, negyed stb. évenként befizetnek a hozzájuk jutott cseklapokon.

Ezekről a megajánlott és befizetendő összegekről kimutatást készít az a bizottság, mely irányítja ezt a nemes és elsőrendű terhes akciót. Ebbe a névsorba beletekinthet majd mindenki és megalakíthatja e város igazi arculatát, mert itt nem jelszavak szépsége és ügyes védekezések önző célú hangoztatása von mézes madzagot az éhes száj elé, hanem a rideg szám beszél.

Kis város ez, kinek-kinek anyagi és családi körülményeit többé-kevésbé ismerik az emberek, tehát a nyilvánosság bizonyára igazságos áldozatkészre indít mindenkit.

Nem nagy terhek vállalását várja és kéri a bizottság, de bizonyos összhangot, igazságot remél e súlyos kérdésben, mely a koldulás és majdan a szegényügyet is hivatva van megoldani, rendezni.

Hírek és különfélek

Az aradi 13 magyar vértanu emléket az iskolák gyászünnepségek keretében ünnepelték. A templomokban gyászentimentiszteleteken jelentek meg a hatóságok, katonaság, hivatalok. — A Hirschgyári Olvasókör külön ünnepség keretében áldozott f. hó 9-én este saját helyiségében. — A Vilezsál Antal által dirigált hírszgyári dalárda Himnusz után Majcher Mihály hatásos szavaiata, majd Kemenes József gyári tisztviselő, levante főoktató emlékbeszéde következett. Röviden a kivégzés előzményeiről, befolyásáról emlékezik meg, az utolsó órák megváró nagy és örök gondolatait, bucsusztatást említi fel, majd a komor tragédiából leszűrt tanulságokról, a magyar ugart megtermékenyítő piros vérről beszélt, mely életet, kitartást, elszántságot ad a válságos időkben e nemzet fiainak. — A nagyszerű beszéd megérdemelte a lelkes tapsot, amit kapott. — Majd a dalárda egy októberi gyászdalt adott elő hatáson, tiszta kiejtéssel, fegyelmzettéssel. — A vonózenekar pedig „Jelenetek a kuruc világból” c. zenejátékot adta elő 8 részletben olyan kiváló együttesben, hogy a lelkes tapsra meg kellett ismételnük az előadást. (A zenekarnak egy külön érdekessége, hogy abban egy Wrangel hadseregbeli volt orosz zászlós és egy német is játszik s igazi odaadó szorgalommal tanulják a szép magyar zeneműveket.) — Kákonyi Ferenc stilszerű szép szavaiata után a dalárda Szózatával fejeződött be az emlékünnepe, melynek megtartása a gyárvezetőség és olvasókör elnökségének izzó magyar lelkületéről, kultúra szeretetéről és a munkásság megértő viselkedéséről tett tanubizonyosságot.

Tanulmányut. A helybeli reálgimnázium VI., VII. és VIII. osztályu tanulói f. hó 14—16-án Budapesten voltak Molnár László tanár vezetésével. Kegyelettel adóztak nagy halottjuknak, gróf Klebelsberg Kunó nyug. közoktatásügyi miniszternek azáltal, hogy gyászoló szívvel jelentek meg a temetésén a jóindulatu pártfogójuknak. Megtekintették a múlt idők építészeti remekeit, a Mátyás templomot, a királyi palotát, a Halászbástyát, a Bazilikát, a Nemzeti Múzeumot stb. és tanulmányozták a modern világ alkotását a Studiót, a Társadalombiztosító felhőkarcolatját. Végig hallgatták Erkel Ferenc örökéletű s megrázó erejű operáját, a Bánk Bán-t, azután lélekben nemesedve tértek vissza szeretteikhez, akik nagy számban várták a főtéri állomáson a 3 napig távol volt diákokat.

Két szoba konyhás ház gyümölcsöskerttel olcsó áron eladó. Bővebbet Pécskő-utca 27 szám alatt Seidner Ignácánál

Haldoklik az Élet...

Irtá: Tóth Mátyás dr.

Szivemben ma éreztem először az ősz. Egy dülő utról fordultam be a rétnék, fáradt voltam s a fűzek mellett mégsem pihentem le a hűsre, fáztam. Kint álltam meg a vesző napon s míg a nagy Festő rőt színek közt babrált az avaron én elbusultam az előttem habzó kis patakon.

Halott leveleket vitt a hátán és sok bogarat, lepkét élettelenül sodort. Olyan volt, mint egy temetői menet s a hosszú halottsort vízcsobogás kísérte tova, tavasszal életre hívott e hang, most bus gyászszolozsma.

Levettem kalapom, mint temetésen [szokás.

Messziről harangzugást hozott a szél, szívembe fájdult az elmúlás gondolata s még szomorubb lettem hogy felettem vándordarvak hada huzott. Messzenéztem virágos mult napokba s míg visszatértem körülöttem ökönyálból fehér szemfedő fonódott. Néhány szélről üzött levél is megbujt a hajamba, így a víztükrébe néztem és vissza a Tavaszba — de a nagy Ravatal mellett halott — fehéren szem-edővel rajtam nem ismertem magamra.

Halálos baleset a szénbányában. F. hó 17-én a homokterenyei kö-szénbányában üzem közben nagyobb mennyiségű szén szakadt le. A széntömeg maga alá temette az ott dolgozó Szabó András homokterenyei lakos bányász. A szerencsétlenül járt ember már halott volt, mire kimentették a tömeg alól. A vizsgálat megindult.

Gyönyörű rózsaujdonságokat szállít 20 darabot a legszebb thea, thea-hybrid fajtákban postán 10 pengőért Unghváry József faiskolája Cegléd. Rózsár- és fajtajegyzék ingyen.

Névmegállapítás. A belügyminiszter a nógrád megyei Nemti községhez tartozó Nemtibánya lakotthely végleges nevét Horthytelep névben állapította meg.

Áldott állapotban levő nők és ifju anyák a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által rendszeres gyomor- és bélműködést érnek el.

Ha nem akar elkésni használon CORTREBERT
precíziós zsebórát!
Világ márkát!
Magyarországi vezérképviselő **"Kronosz,"**

Helyi bizományi lerakat:

KESZLER A. órák és ékszerész
SALGÓTARJÁN. RÉGIPOSTA-UTCA 5.
Minden e szakmába vágó munkát elvállalok.

Óra és ékszer kereskedelmi r. t.
Budapest, Eskü-ut 4.
M. kir. csendőrszolgálati órák, briliáns gyűrűk és fűgők.
dus raktár minden szakmába vágó cikkekben!

Veszek tört aranyat napi áron.
Részletfizetési kedvezmény.

Közfűlés. A Róm. Kath. Olv. Kör f. hó 23-án d. u. 3 órakor rendk. közgyűlést tart. Tárgysorozat: ügyv. egyházi alelnök távoztása és választása. Társelnök választás. Minél nagyobb számú megjelenést kér az Elnökség.

Kövezik a Pécskő-utcát, ahol nem régén csunya, rendezetlen széles patak éktelenkedett. Sok bámulója akad e munkának, mely tagadhatatlanul egyik legértékesebb produktuma a városi hatóságnak. Nemcsak külsőjét változtatja meg a legexponáltabb helynek, hanem az ott levő házak értékét is emeli, amelyekhez eddig csak életveszedelemek között lehetett kocsival jutni.

A Szent Erzsébet róm. kath. Nőegylet folyó évi november hó 5-én a Kath. Kör disztermében esti 8 órai kezdettel táncul egybekötött teaestélyt rendez, melyet nívós műsor vezet be. Meggyújtjuk az emlékezés világát a magyar ifjúság örök ideálja, Szent Imre herceg előtt, aki a maga ifjúságának hajnalában kilépett a veszprémi székesegyház márványlépcsőjén s a virradó magyar égre örökre beírta életét, példáját, hogy ragyogjon késő századokon át, nemzedékről-nemzedékre. A műsor kimagasló száma lesz az a virágcsokor, amit a Nőegylet Salgótarján kedvenc muzsikuskának és zeneszerzőjének dalaihoz gyűjtött össze. Művészi élmény lesz Zilahy Lajos: „Virágosbolt című kedves idillje, melynek sikerét az előadó művészgarda már előre is biztosítja. Költemények, gyermekjeleket tartják a műsort, mely után a Nőegylet háziasszonyai a tőlük megszokott szíves, meleg vendégszeretettel szervírozzák az illatos, forró teát s a jobbnál jobb süteményeket. Teázás alatt magyar dalok szórakoztatják a közönséget. Utána tánc. Egy meleg, hangulatos, kedves estét óhajt nyújtani a Nőegylet november 5-iki teaestélyével, melynek mint az egyesület minden munkájának fontos célja, mozgatója: a szegények, az elesettek felsegélyezése. Teajegy, mely belépőjegyül is szolgál 50 fillér. Az egyesület ez uton is tisztelettel küldi meghívását védnökeinek, tagjainak és vendégeiknek, jóakaróinak és barátainak.

A társadalombiztosítási hátralékok kamatmentes törlesztése. Az ország iparosai és kereskedői évek óta panaszkodnak a társadalombiztosítási terhek miatt számos gyűlésen és értekezleten kértek, a kormánytól amnesztiát a társadalombiztosítási járulékok késedelmi pótlékaira. Nemrégiben kormányrendelet jelent meg a hivatalos lapban, amely bizonyos feltételek mellett elengedi a késedelmi pótlékokat az OTI-nál és a MABI-nál hátralékban levő munkaadóknak. A rendelet első paragrafusa szerint mindazok a munkaadók, akik az 1931. december 27-től 1932. évi augusztus 20-ig, illetőleg a MABI-nál 1932. január 1-től 1932. augusztus 31-ig terjedő időre kiírt társadalombiztosítási járulékokat és a járulékok késedelmi pótlékát legkésőbb október 31-ig befizetik, azok kérhetik az említett időpontig (1931. december 27, illetőleg 1931. december 31-ig) még ki nem egyenlített késedelmi pótlékok elengedését és ugyanerre az időre szóló hátralékos társadalombiztosítási járulékok megfizetésére késedelmi pótlékmentes részletfizetési kedvezmény engedélyezését. A második paragrafus szerint a részletfizetési kedvezmény időtartama aszerint alakul, amint a hátralékos a járuléktartozások után az első részlet befizetését megkezdi. Aki nevezetesen 1931. október 31-ig megkezdi a járuléktartozás első

részletének befizetését az 24 havi részletfizetésre tarthat igényt. A részletfizetési kedvezmény engedélyezésére irányuló kérést az OTI. kerületi pénztáránál, vagy kirendeltségénél, illetőleg a MABI-nál kell előterjeszteni. A kérés előterjesztésének határideje október 31.

A Mansz helyi fiókja csütörtökön (20-án) kezdte meg nagy érdeklődés mellett téli előadás-sorozatát. Dr. Förster Kálmán elnök a Hiszekegy elmondása után a magyar népművészet pártolására és az idegen holmik kiküszöbölésére hívta fel a jelenlévőket s egyben közölte, hogy egy tanfolyamot fognak nyitni, ahol a magyar népművészet propagálása, elsajátítása, lesz a cél. Majd felkérte vitéz Jónás Ödönét előadásának megtartására, aki a palóc népművészetéről és néplelekről tartott előadást. A közvetlen tapasztalat, szakértelem jellemezték az értekezést, melyből a városunk vidéken veszendő félben lévő nagy nemzeti értékekről, erőforrásokról szerzett tudomást a hallgatóság. Felolvasását egy gyönyörű kis kiállítással tette éroekesebbé, élővé. Nagy nemzeti érdekek fűződnek népművészetünk megmentéséhez s Jónás Ödönnek, illetve a helyi Mansz. törekvését minden erejével támogatnia kell annak, aki hűséges hazafi. Lebilincselő előadását lelkes tapsal honorálta a nagyszámú közönség. Az elnök köszönő és elismerő szavai után a városunkban időző dr. Koudela Géza egyh. zenei igazgatót kívánta hallani a közönség, aki rutinos közvetlenséggel, tartalmassággal szölt az előadáshoz, ill. a témához, melyet a Mansz. agilis elnöksége állandóan felszinen tart. A magyar népművészet nagy nemzetközi kulturájáról, intelligenciáról, öntudatosságát sugárzó alkotásairól beszélt a kiváló zeneművész, akinek rögtönzött, rövid beszéde újabb kedves emléket és tanítást hagyott e város tevékenykedő társadalmának. Meleg ünnepélyben volt része a közvetlen szavak után, amikor is dr. Tóth Mátyás Mansz. titkár olvasta fel, rövid, de lelkes felhívását a koldulás megszüntetésének érdekében. A gyűjtés foganatosításához hölgyek vállalkozását kérte, mert melng és megértő szívük erre leginkább alkalmassá teszi őket. Néhány hozzászólás után a nívós gyűlést az elnök bezárta.

A balassagyarmati önkéntes mentőegyesület működését kezdettől fogva megnehezítette az a körülmény, hogy a postahivatalokban vidéken csak d. u. 6 óráig, Balassagyarmat is április 1-től szeptember 30-ig reggel 7 órától, a téli hónapokban reggel 8 órától este 9-ig van hivatal. Éjjel pedig egyáltalán nem működik a posta. Ennek következtében gyakran előfordult, hogy a Mentőegyesület gépkocsijait az arra rászorulóknak nem vehették igénybe és mire szekéren vagy vasuton jöttek a kórházba állapotuk súlyosra fordult, esetleg utközben meghaltak. Ezen segitendő a Mentőegyesület vezetősége a Magyar Királyi Államvasutak budapesti üzletvezetőségével lépett érintkezésbe és az üzletvezetőség a legnagyobb készséggel járult ahhoz, hogy az alant felsorolt vasuti állomások a mentő szolgálattal kapcsolatos megkereséseket sürgős esetekben részben szolgálati távbelszélőn, részben üzleti távirda vonalon közöljék a balassagyarmati vasuti állomással, amely viszont a mentőállomással éjjel-nappal telefonon lévén összekötve a mentőket azonnal tudja értesíteni. Azokból a községekből pedig, ahol nincs vasuti állomás a legcélszerűbb a megkeresést mindenkor írásban kerékpáros, lovas

vagy gyalogos küldőnc útján a legközelebbi vasutiállomás előjáróságához juttatni. Azon vasutiállomások, melyeket az üzletvezetőség utasított, hogy sürgős esetekben a mentők részére szóló értesítéseket a balassagyarmati vasutiállomással közöljék a következők: Magyarkut, Nógrádverőce, Szokolya, Berkenye, Nógrád, Diósjenő, Tolmács, Rétság, Bánk, Romhány, Borosberény, Nagyoroszi, Drégelypalánk, Dejtár, Galgaguta, Nógrádkövesd, Becske, Magyaránador, Mohora, Szügy, Órhalom, Szécsény, Ludány, Nógrádszakál, Litke és Ipolytarnóc.

Vér-, bőr- és idegbajosok a természetes „Ferenc József” keserűvizet mint igen jó beltisztító szert eredményesen használják. Az orvosi tudomány legjelentékenyebb képviselői írják, hogy a **Ferenc József** víz hatásával minden tekintetben meg vannak elégedve. A **Ferenc József** keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Apollo Mozgó. A leszállított hely-árák premiérje kitűnően sikerült. A legnagyobb eredményt mégis a legolcsóbb helyáraknál hozta. Az érdeklődés változatlanul nagyobb a mozi iránt, amiben kétségkívül nagy része van a kitűnő műsornak. A Nebántsvirág, a Kadettkisasszony erkölcsi és kasszasikerei után is válogatott filmcsemegék uralják tovább is a műsort: így szombaton a Tábornok ur inspicál, azután a Kék fény és Magda Schneidernek itt megjelenő első óriás filmje, a Téves kapcsolat.

Ciánozás E hét elején környéken végzendő ciánozási munkám alkalmával utazási költség felszámítása nélkül ciángázzal való fűreg, rovar és molyirtást vállallunk

HASKÓ GÁBOR
okl. v. mérnök ciánozó vállalata
Értesítést a szerkesztőségbe kérünk.

Szerkesztői üzenetek.
B. Istvánnak H. A beküldött vers dal formája csinos, az érzés fiatalos, de kezdetlegessége miatt nem üti meg lapunk mértékét.

Nógrád és Hont közigazgatásilag egyelőre egyesített vármegyék Törvényhatósági Iskolánkülvüli Népművelési Bizottsága.
308—1932. lkn. szám.

Tárgy: Műkedvelők szinműtára.
Valamennyi iskola, népművelési tevékenység és kulturális egyesület tekintetes vezetőjének

Közljük, hogy a „Műkedvelők Szinműtára” címen igen értékes és hézagpótló munka jelent meg.

Az izlésesen kiállított mű többszáz műkedvelői színjátszásra népművelési szempontból is alkalmas szinmű rövid tartalmát, a szereplők (férfi, nő, gyermek) számát, a játékszín berendezését (kulisszák) és a szükséges jelmezeket ismerteti, szöli a műkedvelői színjátszás feladatairól is, szöszierint közli a m. kir. belügyminiszternek és a vallás és közokt. miniszternek a műkedvelői előadások újabb szabályozása tárgyában kiadott rendelkezést és pontos utbaigazítást ad arra nézve, hogy az egyes szinművek és azok előadási joga hol és miként szerezhetők be.

Az áttekintően szerkesztett munka külön ismerteti a felnőtt és külön a gyermek műkedvelők részére alkalmas szinműveket.

A felnőttek részére alkalmas szinművek közül külön-külön ismerteti a valóságos szinműveket, a karácsonyi színjátékokat, a hazafias és történelmi szinműveket, népszinműveket, vigjátékokat és boházokat, mesejátékokat és drámákat, az operetteket, a magán és páros jelenekeket. A fejezetekben belül külön vannak csoportosítva az egy- és külön a többfölvonásos szinművek.

Az ifjúsági és gyermek előadások alkalmas szinművek fejezete alatt szintén külön-külön csoportokba ismerteti a valóságos, karácsonyi, mikulás-esti, hazafias történelmi szinműveket, a vigjátékokat, boházokat, mesejátékokat és drámákat. Az egyes műfajokon belül külön sorolja fel a mű azokat a szinműveket, amelyekhez csak fiú, vagy csak leány, illetve fiú és leány szereplők kellenek.

A műkedvelői színjátszásra alkalmas

VIRÁGZÓ
KULTURÁNK
MÉLTÓ
TERMÉKE

LORD Standard
Dinamikus hangszóróalegy-beépített 3+1 lámpás rádió.

szinművek tartalmi ismertetései betűrendben következnek egymás után, miért is a mű áttekinthető és igen könnyen kezelhető.

Akik a műkedvelői előadásokban a népművelés egyik fontos nevelő, lélek-alakító eszközét látják, azok részére hézagpótló és nélkülözhetetlen a „Műkedvelők Szinműtára” már csak azért is, mert sok idő, fáradság és költség takarítható meg vele.

Az ötvenes művet a vallás és közokt. minisztérium átnézte és a népművelésben való használatát engedélyezte.

Miután a mű kiadása nem üzleti vállalkozás, az ára igen alacsonyan van megszabva. Kapható Bizottságunknál 80 fillérért. Postán küldve 1. pengő, mely postautalványon előre beküldendő.

Balassagyarmat, 1932. szept. 26.-án.
Dr. Visnovszky Baross Oravszky
kir. tanf. ügyv. elnök, alispán, elnök. vm. népm. titk.

Salgótarján m. város polgármesterétől.
ad. 2325/1932.

A legtöbb adót fizető képviselőtestületi tagok 1933. évi névjegyzékének összeállítására.

Hirdetmény.

A legtöbb adót fizető képviselőtestületi tagok 1933. évi névjegyzékének összeállítása tárgyában az 1886. évi XXII. t. c. 33. §-a alapján kiküldött bizottság f. évi október hó 26. napjának d. u. 3 órakor a városi adóügyszóltály hivatalos helyiségében ülést tart, melyre a küldött-ségi tagokat névszerint: 1. Bérczy Sándor, 2. Nagy Bertalan, 3. Mayer Vilmos urakat ezennel tisztelettel meghívom.

Ezen ülés a hivatkozott törvény rendelkezése szerint nyilvános s így azon az érdekelte városi adófizető közönség megjelenhet és felszólalhat. Ez okból jelen rendelkezésem az ülés napját megelőző 8 napon keresztül a város hirdető-tábláján kiüggesztendő és A Munka helyi lapban is közzéteendő.

Salgótarján, 1932. október 17.

Dr. Förster Kálmán
polgármester.

Nyílt-tér

Válófélben levő feleségemnek semmi néven nevezendő hitelezéseért felelősséget nem vállalom.

Salgótarján, 1932. október 19.

Szabó Vilmos
trafikos.

*E rovat alatt közöltékért felelősséget nem vállal a Szerk.

Talált tárgyak. A Fő-utcan egy autóhoz való légszivattyú, a posta meletti vasuti átjárónál kisebb összeg, a széna-téri vasuti átjárónál egy drb. szeműveg találtatott. Igazolt tulajdonosok a rendőrkapitányságon átvehetik. — Elveszett egy drb. kb. 10 cm. hosszú, 5—6 mm. széles kétágú, nyolcas fonású, négyszög alakú 5 levelű lóheréhez hasonló diszítésű lánc, közepén gyöngyszemmel és egy drb. kb. 40 cm. hosszú, velencei munkával készült női aranynyaklánc, kereszttel. Megtaláló szolgáltatassa be a kapitányságnak.

Menház-utca 77 számú ház jutányosan eladó.

822-1932 vht. szám.

Árverési hirdetmény.

Dr. Laufer Samu ügyvéd által képviselt Kohn Lipót javára 237-31 P. tőke és több követelés és járulékaik erejéig a starjáni kir. járásbíró-ság 1932 évi 3500 sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtás szándékától 1932 évi július hó 22-én lefoglalt 1058 P. becsértékű ingóságokra a starjáni kir. járásbíró-ság 4791-932 sz. végzésével az árverés elrendeltet-vén, annak az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §-a. alap-ján az alább megnevezett s a foglalási jegyző-könyvből ki nem tűnő más foglaltatok javára is az árverés megtartását elrendelem, de csak arra az esetre, ha kielégítési joguk ma is fennáll és ha ellenük halasztó hatályú igénykereset folya-matba nincs, végrehajtást szenv. lakásán üzleté-ben Kisterenyén leendő megtartására határidőül 1932 évi november hó 7 nap délután 2 órája tü-zetik ki, amikor a bíróság lefoglalt szódavizgyár-lógép s egyéb ingóságokat a legtöbbet érőnek készpénzfizetés ellenében, esetleg becsáron alul is — de a kikiáltási ár kétharmadánál alacso-nyabban nem — el fogom adni. Azon ingósá-gokra, amelyeknek a kikiáltási ára egyezer pen-gőn felül van, az 5.610-931. M. E. számú ren-delet értelmében csak azok árverezhetnek, akik a kikiáltási ár egytizedrészt bánatpénzzel leteszik.

Salgótarján, 1932 évi okt. hó 5-én.

Török Gyula

kir. bír. végrehajtó.

SPORT.

A salgótarjáni sportpoli-tika alapelvei.

A modern kultúremler számára a sport elengedhetetlen életszükséglet, vé-dekezés a kultúra sokféle testi és lelki ártalmával szemben. A trianoni magyar-ság számára a sport a külföldi propaganda legjobb és leghasznosabb eszköze. A bü-rokraták számára a testnevelés támoga-tása hivatalos kötelesség, mert a testne-velési törvény betűjének és szellemének végrehajtását követeli. A sportért való önzetlen és odaadó munkálkodás tehát mindenkinek érdeke és kötelessége.

Ha a sport nagy problémáit a helyi vonatkozások szempontjából vizsgál-juk, elengedhetetlennek látjuk az egy-ség, szakszerűség, áldozatkészség, társa-dalmi és hatósági összefogás, magasabb szempontok, távolabbi célkitűzések szük-ségét, a jövő fejlődés irányának kijelölé-sét, az oda vezető ut szorgos egyengeté-sét, szóval mindazt, amit sportpolitikai tevékenység alatt értünk.

Kritikai szemmel nézve Salgótarján sportjának három nagy hibája van: az egyoldalúság, amely a testnevelési szem-pontból legfontosabb atlétikát nem en-gedi fejlődni, az elkülönülés amely a szakszerűség és anyagi szempontjából egyaránt káros, végül a keménykezü egységes vezetés hiánya, amely a meg-levő egyesületek egymás elleni acsarko-dását lehetővé teszi. Ez a három alap-vető fogyatkozás hozzá aztán magával az anyagi nehézségeket, az egészséges sport-szellem kialakulásának lehetetlenségét, a megfelelő hatósági támogatás hiányát, a sport extenzitásában és intenzitásában való fejlődésének elmaradását, a sok sportte-hetség elkallódását.

A céltudatos sportpolitika első fel-adata volna a salgótarjáni stadion meg-teremtése. Ezen célra a földreform so-rán testnevelési célra kisajátított mar-havásártér kiválóan alkalmas. Itt kell olyan sporttelepet kiépíteni, amely az összes sportágak gyakorlására módot nyújt, azonkívül a szükséges higiénikus berendezéseket sem nélkülözi.

Ami a szükséges anyagiak előte-remtését illeti, három forrás áll rendelkezésre: a levante egyesületek fenntar-tásának hozzájárulásai, a sportegyletek tagdíj és verseny bevétele, végül az Or-szágos Testnevelési Tanácstól várható hozzájárulás. Ha a levante-egyletek fenntar-tói kellő sportpolitikai vezetés alatt közös munkára egyesülnek és anyagi erejüket, felszerelésüket, tribünjeiket a megalkotandó új sporttelepre hozzák, nyilván szélesebbkörű sportolási lehető-séget teremtenek tagjaiknak, évenkénti hozzájárulásukat egy sporttelepen sok-kal nagyobb eredmény elérésére hasz-nálják, a sportesemények egy helyen való megrendezése és egyenletes elosz-tása révén egymás versenyét kikapcsol-hatják, nagyobb közönséget és ezzel na-gyobb bevételt biztosíthatnak maguknak, kisebb adminisztrációval dolgozhatnak, több sportág sikeres üzésére szerezhet-nek elegendő sportolókból álló életképes szakosztályt, azonfelül pedig szakembe-

reket tudnak alkalmazni tréneri minő-ségben, aminek eredménye úgy az illető sportág híveinek szaporodásában, mint a képességek javulásában megmutatkozik. Egyáltalában nem lehet vitás, hogy mind-ezzen feladatok együttes és kielégítő meg-oldása az egyes sportalakulatok anyagi erejét és sportbeli szaktudását meghaladja, yiszont egyesülés útján, racionalizálás ré-vén megoldható.

Tekintsük az egyes sportágakat a stadion szempontjából.

A salgótarjáni uszoda a víz tárolá-sának és szűrésének megoldatlansága mi-att tisztasági, méretei és árpolitikája mi-att sportszempontból, a tornaszerek hi-ánya miatt testnevelési szempontból esik kifogás alá. Az 50 méteres, tornaszerek-kelel ugrótoronnyal, előfürdővel, zuhanyok-kal, szitált dunai homokkal, elegendő ka-binnal, vetkőző szekrénnel felszerelt uszoda minden város kulturájának fok-mérője, elengedhetetlen követelmény, sürgősen megvalósítandó az iskolai uszá-oktatás és a levanték hasonló kiképzé-sének megvalósítása céljából. Ez adja meg az alapot az uszósport megteremté-sére, a sportegylet uszószakosztályának megalapítására, ami alkalmat nyújt vándortréner kérésére és a vízi sportok népszerűsítése révén mindazon előnyök biztosítására, melyek a sportolásból a sportolóknak, a nagyközönségre és a vá-rosra származnak.

A tenisz sportot jelenleg 10 pályán üzik melyek öt helyen oszlanak meg: a közeli környéken még 3 pálya létesült. Ezeknek karbantartása a jelenlegi viszonyok között ott is nagy terhet jelent, ahol azt nem a játékosok viselik. Nyil-vánvalóan egyszerűbb és olcsóbb egy helyen 12 pálya építése, a mi a vásártér salakján költséget alig okoz. A szélszört pályák feladása tehát olcsóbb fenntartást, sportszerű méreteket biztosít, az összes teniszezőket összehozza, módot nyújt ál-landó tréneri tartásra, egyesületi alapítására, olcsóbb sportolásra, a versenyzés rend-szeres megkezdésére és a jelentkező kezdők alapos kiképzésére, sportközön-ség nevelésére.

A vásártéren levő épület klubhelyi-ség, öltözők, szertár, fürdőszoba elhelye-zésére alkalmas. A clubhelyiségben üz-hetők a ping-pong, boxolás, vívás, ami a téli időnyben fontos. A fiatalok össze-tartása, nevelése helyesen így oldható meg, erre pedig a jelenlegi munkanélkü-liség, kommunista propaganda és követ-kezményes elzülles miatt igen nagy szük-ség volna.

A 12 teniszpálya területe télen át természetesen a jég sportok népszerűsíté-sére volna felhasználható; elsősorban az iskolai tanulók azon csoportja részére, amely a két jégpálya belépti díjait meg-fizetni nem képes. A gyors és műkorcsolyázás, jég-hokki ezen stadion-rendszer megvalósítása mellett ugyancsak elbírná a tréner költséget és a sport megerősö-dése után a rendezendő versenyek belépő-díjai ugyancsak sportcélokra volnának fordíthatók.

A salgótarjáni atlétika kellő fejlesz-tésének akadálya a megfelelő pálya hi-ánya. Ez a vásártéren költség nélkül esz-közölhető, a salak évenkénti pótlása a szomszédos üveggyár útján ugyancsak ingyenesen biztosítható.

A torna szempontjából a stadion mindazon tornaszerekkel felszerelhető, melyek szabadban használhatók. Ezáltal az iskolán kívüli ifjúságnak is nyílna alkalma a szerek használatára, a játszótér megmaradna a kisebb gyermekek részére, a nagyobbak ott az év nyári felében rendszeresen foglalkoztathatók volnának a torna után szükséges tisztálkodási le-hetőségek biztosítása mellett.

Nagy létszámú sportegylet, jó pá-lyaviszonyok is szakértő vezetés mellett újabb sportágak meghonosítására is nyíl-na lehetőség. Minden újabb sportág újabb híveket szerez a sportnak és elősegíti az egyesület anyagi és erkölcsi megerősödé-sét. Ilyen sportok elsősorban a kézilabda és a gyephokki, melyek a footballhoz hasonló játék révén gyors népszerűsödést helyeznének kilátásba.

A levanteüggyel kapcsolatban sür-gős rendezésre vár a munkanélküli le-venték állandó foglalkoztatása, mert ezen fiatalok ruak munkacereje paragon hever, ők maguk a kommunista propaganda legjobb alanyai és a züllésnek vannak ki-téve. Komoly szociális gondolkodás mellett tehát már régen meg kellett volna való-

sítani a munkanélküli levanték állandó foglalkoztatását, részben megfelelő spor-tolás révén, részben azon munkák elvé-geztetésével, melyekre az államnak ez-időszert pénz nincs. Ilyenek elsősor-ban a sporttelepek földmunkái, amelyek-nek előnyeit a levanték maguk élveznék. Így minden költség nélkül országosan rendezhető volna a sporttelepek és uszo-dák megépítésének ügye, mert a költség tulnyomó részét a földmunka teszi ki, amihez drága anyag egyáltalában nem kell. Ha pedig a földmunka kész, a töb-binek megvalósítása már könnyű szerez-lehetséges, annál is inkább, mert a sport-telepek sokféle direkt és indirekt bevé-teli forrást nyitnak. Pályagondnok, pénz-táros, jegyszóder, uszómester, vendéglős mind óvadékkal alkalmazhatók, melynek összege a sporttelep-vállalkozásba befek-tethető, a munkát végző iparosok rész-vények jegyzésére szoríthatók, a sportte-lep részvénylársasági alapon építhető. Ebbe az érdekeltség révén bevonható a község, a közlekedési vállalatok, a szál-lodás és vendéglős társadalom, mert mind-czeknek a nagyobb sporteseményekből jelentős hasznuk van. Az eredmény te-hát csak a szakértelmen és ambíció-n mulik.

A téli sportokkal kapcsolatban fon-tos és hasznos volna a Pécskő északi ol-dalán egy mesterséges ródipálya építése, melynek földmunkája a levanték útján megoldható, egyéb költség alig akad. A nagy felszínkülönbség és a város közelsége ezt a ródipályát olyan vonzerővel ruháznák fel, amit egyedül a Mátra tudna ellensúlyozni, ha ott ilyen pálya már volna. Egyelőre azon-ban nincs is a gyöngyös—parádi szer-pentin-ut e célra csekély lejtésénél nagy forgalmúnál fogva, nem is alkalmas. A pécskői ródipálya tehát akkor is jöve-delmezőnek ígérkezik, ha a felfelévonta-tás kérdését drótkötélpályával nem tud-juk megvalósítani. Az északi oldalra a naptól való védetség miatt kell a pályát elhelyezni. A Karancs e célra távolsága miatt nem jöhet számításba.

Amint ebből a hézagos felsorolás-ból is látszik a kedvező helyi viszonyok a céltudatos sportpolitikái tevékenység számára határozott sikert és széles mun-kalehetőségeket ígérnek. Csupán önzet-lenségre, összefogásra, szakértelmre, szorgalomra, energiára és áldozatkész-ségre van szükség a felmerülő tervek adminisztratív sülyesztőkben való el-gáncsolása, tétlen hiuság és meddő kri-tika helyett.

Nem elég a sikereket és győztése-ket frázisözön közegett ünnepelni, az ünnepi frázisok tettbe valóításán a hét-köznapokon kell dolgozni. És ha a sport jelentőségét elismerte a törvényhozás és a felelős kormányférfiak egész sora, ennek következményeit az ország egész társadalmának, minden helyi hatóságának le kell vonnia. Dolgozni és áldozni kell a sportért, hogy élvezhessük annak egészségügyi, gazdasági, kulturális és morális, honvédelmi és külpolitikai előnyeit.

Dr. Zemplényi Imre
bányorvos.

SSE—OVTK 8:1 (5:1)

Bíró: Hartmann, (Miskolc).

Az ördi csapat az utolsó pillanat-ban érkezett meg és rögtön a pályára is lépett. A mérkőzés tapogatózással indul, de a SSE látva az OVTK gyengeségét hamar lábrakap és a 3. percben Márkus kiadásából Novoszeleczy a 16-os sarká-ról sító bcbmalövés küld a jobb felső sarokba. A gól felvillanyozza a SSE-t, erősen szorongatják az ördi kapuját és gyors egymásutánban esnek a további gólok. Különösen Márkus van jó formá-

ban, a nyolc gólból egymaga ötöt rugott, illetve fejt. A felidőig ötre növekedik a gólok száma, a hatodik egy 11-es lett volna, melyet azonban Springer — a máskor mindig biztos 11-es lövő — fölé rugott. Az OVTK is berugta a maga tisz-teletgólját, mely a SSE védelmi hibájá-ból történt.

Felidő után az OVTK is erősebben játszik, de a SSE védelem briliroz és még az OVTK támadások is SSE góllal végződnek. A SSE még három góllal nö-veli előnyét és épen a kilencedik gól van kialakulóban, mikor a bíró a mér-kőzés végét jelzi. A SSE-ből kitüntek Márkus, Novoszeleczy (kit még mindig nem foglalkoztatnak eléggé) Müller, Valet, Vics és Csala, ki az első percekben elszendevett fejsérülése ellenére is kitü-nően és önfeláldozóan védett. Rigó és Virosták nem jó napot fogtak ki, sehol nem találták a helyüket. A Jancsit he-lyettesítő Oravec nem sokat ártott, nem is használt, jóformán csak épen a tizen-egyedik ember szerepét töltötte be céltalan ide-oda szaladgálásával. Feltűnő volt Springer minden képzeletet felülmúló rossz játéka! Soha nem volt a helyén és minden labdája rossz helyre ment. Ha helyén ezáltal kellően rutinizott, szem-füles csatár játszik, akkor Özd katasztró-fális vereséget szenved. Az OVTK-t rit-kán láttuk ennyire gyengének, főleg ka-pusuk volt az I. osztály nivóján aluli. Jancsót annyira lefogta Valet, hogy szó-hoz sem juthatott és a máskor ügyes Szendrei és Pakots is formájukon alul játszottak. Hartmann kifogástalanul ve-zelte a mérkőzést, pártatlan, nyugodt és higgadt bíraskodásáért minden dicsőretet megérdemel.

Az ÉLASz bajnokság I. osztályának jelenlegi állása a következő:

1. PTK	7	5	—	2	16:12	10
2. SSE	7	4	1	2	20:7	9
3. PBÜSE	7	4	1	2	11:11	9
4. DVTK	7	3	2	2	16:10	8
5. SBTC	6	3	1	2	12:9	7
6. DAC	7	3	1	3	12:12	7
7. OVTK	7	3	1	3	16:22	7
8. MVSC	7	2	—	5	8:10	4
9. MAK	7	1	2	4	12:22	4
10. SAC	6	1	1	4	6:14	3

Válogatott labdarugó mérkőzés Debrecenben.

A Délvidékek Szent Koronája Ku-pájáért folyó küzdelemben az ÉLASz. válogatottja Debrecenben folyó hó 23-án Kelet válogatottjával méri össze erejét. A sok sérült játékos miatt a szövetségi kapitány ezúttal is csak keretet állíthatott össze, melyből a végleges összeállítást lapzártakor még nem tudtuk. A keret a következő:

Csala, Vics, Novoszeleczy, Márkus, Rigó (SSE), Zsengeller (SBTC), Felföldi, Dóri (MVSC), Fekete (PBÜSE), Kripcó (MESE), Kiss (MAK), Weisz (Egri Vasas), Padányi, Koisch (DVTK).

Ezen keretből az összeállítás való-színűleg így lesz:

Csala (SSE) — Vics (SSE), Felföldi (MVSC) — Fekete (PBÜSE), Kripcó (MESE), Kiss (MAK) — Novoszeleczy (SSE), Zsengeller (SBTC), Márkus (SSE), Rigó (SSE), Dóri (MVSC).

Igy tehát az Észak válogatott tizen-egyéből nyolc mátravidéki és három mis-kolci játékos lenne! Változás véleményünk szerint a fenti összeállításban csupán három helyen lehet. Kiss, Novoszeleczy és Zsengeller helyén. Bármilyen össze-állításban is játszik azonban az ÉLASz válogatottja szívból kívánjuk, hogy sze-rencsével járjon Debrecenben és legalább egy lépéssel közelebb legyen a gyönyörű Délvidéki Szent Korona Kupához.

APOLLO MOZGÓ HETI MŰSORA:

22 Sz. 23 V.

26. Sz. 27. Cs.

29 Sz. 30 V.

A TÁBORNOK UR
INSPICIÁL.

Elveszem a
babámat.

Jön!

Jön!

Farsang tündére.

Kiegészítésül:
Vigjáték. Híradó.

Kiegészítésül:
Vigjáték. Híradó.

Közdote: szerdán, csütörtökön és szombaton este 8, vásár- és ünnepnap d. u. 5, 7 és 9 órakor.